Kvalitnější výuka, efektivnější využívání zdrojů školy dostupné i v menších obcích. Nový model místní školské správy cílí na lepší vzdělávání a rovné šance všech dětí

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha, 5. listopadu 2026 – Kvalitnější výuka, lepší vzdělávací výsledky a rovné šance pro všechny děti. A současně také efektivnější využívání zdrojů. K těmto cílům má přispět nový Model kvalitní místní školské správy, který ministerstvo školství zveřejnilo 26. října. Jeho přínosy pro obce, ředitele i učitele v úterý představila online konference pořádaná Partnerstvím pro vzdělávání 2030+.

Nový model přichází v době, kdy se české školství připravuje na výrazný demografický pokles. Mezi lety 2027 a 2031 má podle ministerstva školství počet žáků nastupujících do prvních tříd klesnout v průměru téměř o třetinu, v některých regionech až o polovinu. Pro obce tato skutečnost znamená nutnost hledat způsob, jak školy udržet dostupné a zároveň zajistit kvalitní vzdělávání i při nižším počtu dětí.

Právě na tuto výzvu upozornil ministr školství Robert Plaga při zveřejnění Modelu kvalitní místní školské správy již 26. října 2026: *„Udržet školy co nejblíže dětem bude ve světle očekávaného demografického poklesu výzva především pro venkov. Větší města mohou školy sloučit pod větší ředitelství a tím zabránit uzavření malých pracovišť. Na venkově je to ale těžší. Vyžaduje to spolupráci mnoha zřizovatelů z venkova i měst. Tu jako MŠMT podpoříme.“*

Kvalitní vzdělávání potřebuje spolupráci obcí

Jak může taková spolupráce fungovat a co konkrétně přinese školám, zřizovatelům i dětem? Právě těmto otázkám se věnovala včerejší online konference Partnerství pro vzdělávání 2030+ s názvem Jak mohou obce nejlépe zajistit kvalitu a dostupnost vzdělávání? Jejím cílem bylo představit nový Model kvalitní místní školské správy z pohledu ministerstva, samospráv a ředitelů škol a otevřít diskusi o jeho zavádění do praxe.

České školství je totiž výrazně decentralizované. Základní školy zřizuje více než 2500 obcí, z nichž přes 40 % má méně než tisíc obyvatel. Právě menší zřizovatelé přitom často nemají dostatečné odborné kapacity pro podporu a rozvoj svých škol. Nový model jim proto nabízí možnost spojit síly v rámci společenství obcí a vytvořit profesionální zázemí, které jednotlivým školám dosud chybělo.

„Nechceme vytvářet další úřady, které budou školám říkat, co mají dělat. Chceme, aby zřizovatelé měli k dispozici vlastní profesionální týmy, které budou schopné pracovat s řediteli, podporovat je a společně s nimi řešit rozvoj vzdělávání v celém území. V zemích, kde podobný systém funguje, má taková podpora prokazatelný vliv na vzdělávací výsledky. A právě tuto zkušenost chceme přenést také do českého školství,“ uvedl Jakub Černý z ministerstva školství.

Když obce spojí síly, školy získají nové možnosti

Z pohledu zřizovatelů je zásadní, že na řadu úkolů již nemusejí být sami. Prostřednictvím společenství obcí mohou společně plánovat školskou síť, sdílet ekonomické, personální a provozní služby i odborníky, které by si jednotlivé obce jen obtížně zajistily. Spolupráce jim zároveň umožní koordinovat investice, účelněji využívat veřejné prostředky a propojovat správu škol s dalšími veřejnými službami.

„Na Voticku jsme zjistili, že z 1186 dětí školního věku jich 258 dojíždí do škol mimo náš region. To je 22 procent. Zároveň víme, že během deseti let nám ubude přibližně 30 procent dětí v mateřských školách a 16 procent v základních školách. Taková čísla už nemůžeme přehlížet. Potřebujeme se společně zamyslet nad tím, jak naše školy fungují a co můžeme udělat pro to, aby v nich děti chtěly zůstávat,“ vysvětlil Viktor Liška z Asociace společenství obcí ČR.

To, co obcím umožní společná správa, se promítne i do každodenního fungování škol. Pokud část administrativních a provozních povinností převezmou sdílení odborní pracovníci, ředitelé získají více času na vedení pedagogických týmů a rozvoj výuky. Učitelům může společná odborná podpora nabídnout více příležitostí ke spolupráci, sdílení zkušeností i profesnímu rozvoji.

„Zřizovatel už se nemůže zabývat jen budovami a všechno ostatní nechávat na škole. Musí se podílet také na vzdělávací strategii. Zároveň ale potřebujeme přesně vymezit role a odpovědnosti, aby bylo jasné, co přísluší zřizovateli a co řediteli. A především není možné přenášet na zřizovatele nové povinnosti, aniž by k nim dostali odpovídající podporu a finance,“ upozornil Luboš Zajíc z Asociace ředitelů základních škol ČR.

Na Voticku už připravují profesionální tým pro školy

Jak může společná správa vypadat v konkrétním území, ukazují zkušenosti obcí, které už hledají cesty k užší spolupráci. Na Voticku například připravují postupnou integraci škol prostřednictvím společenství obcí a vznik odborného týmu, který by spojoval pedagogické vedení, provozní služby a poradenskou podporu. Jeho podoba vychází z potřeb místních škol i možností společného financování.

„Počítáme s ředitelem místní školské správy, vedoucím pedagogického rozvoje a manažerem nepedagogických služeb. Současně chceme vytvořit společné školní poradenské pracoviště. Dnes máme kvůli velikosti našich škol k dispozici jen jeden úvazek sociálního pedagoga. Pokud bychom školy spojili do jednoho celku, mohli bychom dosáhnout na dva a půl úvazku podpůrných pozic. To už je pro naše školy zásadní posun,“ popsal Viktor Liška.

První kroky k zavádění modelu mají konkrétní podobu

Model kvalitní místní školské správy vznikal několik let ve spolupráci zástupců ministerstev, samospráv, ředitelů škol a odborných organizací zapojených do Partnerství pro vzdělávání 2030+. Jeho přípravě předcházela řada odborných jednání i veřejná konzultace, které pomohly vyjasnit podobu navrhovaného řešení.

„V předchozích letech se nám podařilo ukázat, že na potřebě místní školské správy existuje široká odborná shoda. Potvrdila to i veřejná konzultace, do které se zapojili další aktéři vzdělávací politiky. Důležitým krokem pak byla dohoda ministerstev školství a vnitra, díky níž vznikla pracovní skupina, která se zabývala konkrétní podobou modelu a jeho začleněním do českého systému veřejné správy,“ připomněl Vladimír Srb z Partnerství pro vzdělávání 2030+.

Zveřejněním modelu ale práce zdaleka nekončí. Právě naopak. Ministerstvo školství plánuje v roce 2027 otevřít možnost zapojení prvních území do pilotního ověřování s finanční podporou státu, které by mělo navázat ve školním roce 2027/2028. Současně připravuje další opatření v oblasti financování, metodické podpory a legislativy. Zkušenosti z praxe pak mají ukázat, jak nastavit odpovědnosti, odborné vedení i dlouhodobé financování tak, aby společná správa mohla fungovat také v dalších regionech.

Smyslem změny přitom zůstává to, kvůli čemu celý model vznikl: aby kvalita a dostupnost vzdělávání nezávisely na velikosti obce a aby každé dítě mělo co nejlepší podmínky pro učení.

Podklady pro média

- Model kvalitní místní školské správy – MŠMT
- Odborné materiály Partnerství pro vzdělávání 2030+
- Záznam online konference ze 3. listopadu 2026

Partnerství pro vzdělávání 2030+

Kontakt pro média

Jana Potužníková | Partnerství pro vzdělávání 2030+
jana.potuznikova@partnerstvi2030.cz | 602 136 288